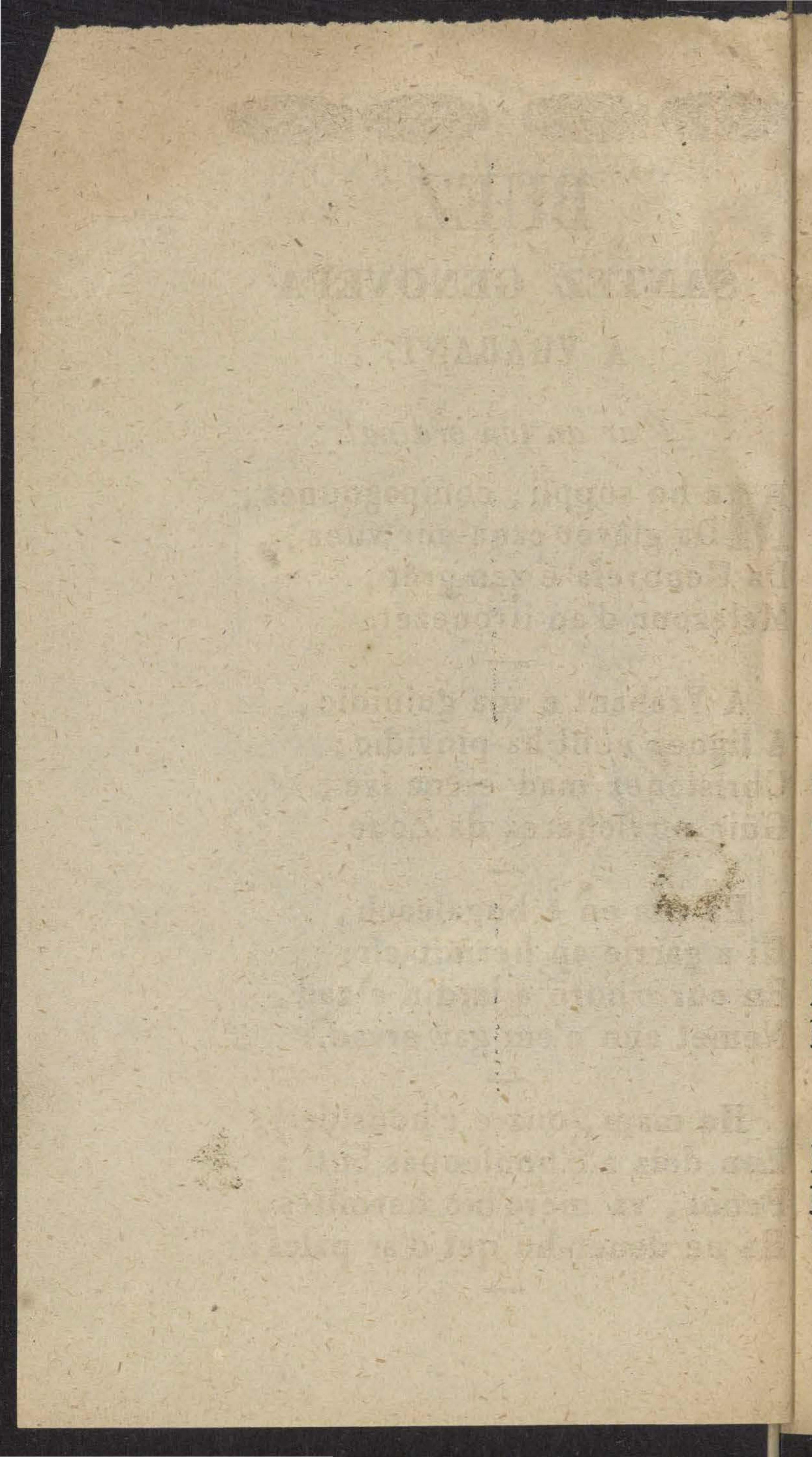

GENOVEFA HA BENONI,

PEDIT DOUE EVIDOMP-NI.

Ma ellimp oll mont eun devez,
D'ho cavet etouez an Æles.

BUEZ SANTEZ GENOVEFA A VRABANT.

Var an ton ordinal.

Me ho suppli, compagnuez,
Da glêvet cana eur vuez,
Da Genovefa e zeo grêt,
Melezour d'an itronezet.

—
A Vrabant e voa gunidic,
A lignez nobl ha pinvidic;
Christenez mad e voa ive,
Güir zervicherez da Zoue.

—
Pa voa en e bugaleach,
Hi a garrie an hermitach;
En eur c'horn a jardin e zad,
Nemet eno n'em gav ervad.

—
He mam, ouz e c'honsideri,
Eun deiz a c'boulennas outi:
Penos, va merc'hic hermites,
Ha ne deuet-hu qet d'ar pales?

Va main , e cornic bo jardin
Me a meus eur boget divin :
M'em eus eno eur melezour ,
An Autrou Sant Yan-Badezour.

—
Allas ! va merc'hic , emezi ,
C'houi n'en doc'h qet evit souffri :
Ebars en dézert e zeus poan
Ne andurfec'h qet , a gredàñ.

—
Caeroc'h eguet fourdilizen
E voa'r plac'h-mâ , a dra certen ,
Qen a deuet da vit e foltret
Da gass d'an noblanç da velet.

—
Eur palatin , Siffroi hanvel ,
He renomme en deus clêvet ,
Hac a zisqennas en Brabant
Gant un equipach excelant.

—
Ractal vel' ma voa êruet ,
E ty e zad en em rentet ,
En em bresantas er pales ,
Saludi'r Prinç hac ar Brinces.

—
Goude o beza saludet ,
E mennad en deus goulennet ,

M'en dije ar Brinces yaouanq
Qent eguet monet a Vrabant.

He zad dont da gonsideri
E voa avantajus ar barti,
A roas carg d'e mam neuze
Da c'hout hac hi a zemeje.

Vamerc'h, prest en em brepares,
Eru zo ur Prinç d'ho qüelet ;
Eur Palatin a voad huel,
Qender-gompez d'an Impalaer.

Me ne meus nemet seitec vloas,
Ha dre-ze oun re yaouanq c'hoas,
Ne doun c'hoas nemet eur buguel
Da vont e suit an Impalaer.

Evel an eol pe ar c'hristal,
Ec'h antreas ebars er zal ;
Ar Palatin zo estonet
O consideri e guenet.

Gant enor a perseveranç
Ec'h eure dezàn ar reveranç :
He furnez hac e modesti
A voe meurbet d'he fantasi.

Mes pa voe parlantet dezi ,
Var ar sujet d'e demezi ,
E chenchas a liou he bisach :
Ar Palatin en remercas.

—
Ne ousse den consireri
Peguement a velanconi
A gonserve ar Palatin ,
Gant aoun caont refus diouti.

—
Eur mis anter e zeo padet
Solemniteou an eured ,
Ar zonnerien , ar bal , an danç ,
Vizitou bemdez gant noblanç.

—
Siffroi , c'houi oc'h eus eureujet
Ar gaëra demeus ar merc'het ,
Evit monet ganëc'h d'ho ty :
Dioüallit n'e dese anui.

—
Birviqen anui ne devo ,
Evit qeit a ma vezin beo ;
Ne qet evit cavet anui
He gouleññan da zont d'am zy.

—
Siffroi o veza preparet
Da vont da Treves gant e bried ,

A voe gant e dad recevet
Gant calz a joa hac a respet.

Daou vloavez anter e zint bet
Hep bea gant netra tourmantet ;
Bras e voa ar fidelite
A voa etre'n daou bried-se.

Qen a deuas Abderame,
Eun adversour bras d'ar Roue,
Da brometi a dra certen
Massacri an oll gristenien

Biscoas distruch a zoudardet
Evit eur vech na voe güelet :
A dal Sodom ha Bethsabe
Bete Tour epad e arme.

Tri-uguent mil a zoudardet ,
Ha daouzec mil a zragoned ,
A voa gant Martel dirac Tour ,
Ha c'hoas e c'houlenne sicour.

Scrifa a eure d'an noblanç
A Alamagn, a Spagn, a Franc,
Dont d'asista Charles Martel,
A voa General er Brezel.

Siffroi unan ar re vrassa,
A varche ive da guenta,
Hac e voe dezàn discrifet
Manet gant an Alamagnet.

—
Siffroi al lizer pa velas,
Genovefa a gonsias,
E dieguez, e oll vadou
De gonfiant hanvet Golo.

—
Neuze, pa voe prest e arme,
E partias en han' Doue,
Hac e voe gant Martel recevet
Gant calz a joa hac a respect.

—
A drugarez an Eternel
E deut ar victor gant Martel;
Abderame zo bet lazet
En Tour, hac e oll zoudardet.

—
Pa voe achu ar gombat-mâ ,
Da velet e Genovefa
En deveus digasset Siffroi
E zijentil hanvet Lanfroi.

—
Itron, cetu amâ qêlou ,
Lizeriou digant an Antrou ;

Er paqat e zeus eur presant
A dall eur somm bras a arc'hant.

—
Lavarat a ra d'an Itron
E za'n Autrou da Avignon
Ha da Narbon, vit qemeret
Roue bras ar Sarazinet.

—
Evel ma clêvas qementse
E zê c'hoas e goas d'an arme ,
E scrifas buan dre Lanfroi ,
Eul lizer goal drist da Siffroi.

—
C'houi , Siffroi a zo en arme ,
En danger bras eus ho pue ;
Mes ho Genovefa a zo
En quer bras danger gant Golo.

—
Penevert ne meus qet a c'hoant
Prononci comzou insolant ,
Me lavarfe ar proposiou
A gléo an Itron gant Golo.

—
Golo a voa eun Intendant
A voa bemde communamant
En compagnuez an Itron ,
En despet d'he ompinion.

Tol eves , papillon bian ,
Rac na vez losqet gant an tân ,
An tân eus an impurete ,
A zo ez calon nôz ha de.

—
Ma sònchfes en devotion
Hac en modesti an Itron ,
Ne laqafes qet da speret
Da garout nep na garo qet.

—
Pa vel ervat ar mechant-màn
N'el qet deceo ar brinces-màn ,
Ar soupçon en deveus sònjet
Laqat en calon e fried.

—
Amâ eo güelet an impi
O commanç c'hoari e drajedi :
Embêr e velfot, christenien ,
E oll draitourach pen-da-ben.

—
Eur c'heguiner a voa en ty
A bell a voa o servichi ;
A voa caret gant an Itron ,
Abalamour m'oa den güirion.

—
Rêi a eure an Intendant
D'ar c'heguiner commandamant

Mont d'e c'hampr, pa vije cousqet,
Hac e laqat o c'hemeret.

—
Gaér o d'oa'n daou innoçant-se
Qemer an douar hac an êe
Da zonet eno da destou
Eus a dreitourezou Golo.

—
Allas ! allas ! ouz ar gibet
Mervel, paour qèz, a vezò ret :
Ni a rai pinijen hon daou
Eus a dreitourezou Golo.

—
Qemeret voe ar c'heguiner.
Hac én laqeat prisonnier,
Genovefa a voe laqet
Ebars en eur gambr alc'huezet
Eno e combatte oute ,
Abalamour d'ar chastete.

—
Scrifa ra Golo lizerou ,
Ha cass messajer d'an Autrou ,
Da lavaret voa recevet
Gant ar c'heguiner e bried.

—
Scrifa eure an Autrou
Da laqat Drogan d'ar maro ,

Laqat Genovefa ive
Er prison , qent ma êruje.

Pa voe bet pemp mis er prison ,
Neuze vouilloudas an Itron ;
Hep sicour, na goulou, na tân ,
Hi a c'hanas e mab bian.

Incontinant ma voe ganet ,
E gristen i e deveus grêt ,
Gant aon na varvje diganti ,
Hac en he hanvas BENONI.

Sevel eure Golo ar brud ,
Communamant etouez an dud
Penos Siffroi a voa beuzet
O sònjal cavet e bried.

Cass a eure e vaguerez
Da c'houlen digant ar Brinces
Ma carje dont de eureuji ,
E roje liberte dezi.

Ar Zantez a voa qelennet
Gant ar Rouanez eus ar bed :
Ebars er gampr pa antreas ,
Eur façad dezàn a roas.

Ennes eo-ta al lealdet
A poa da Siffroi prometet.

—
Ma vijes fidel, emezi,
Pa voas laqet da vestr em zi,
Te a vije recompanset
Pa vije êru va fried.

—
Eruout a ra lizeriou
E tistro d'ar guêr an Autrou :
Pa glêo Golo e teu ar C'homt,
E za da Strasboug d'e rancontr.

—
Mont a ra da dy eur sorcerez,
Hac a voa c'hoar d'e vaguerez,
Ha rîi dezi aour hac arc'hant
Qement ha ma vije contant.

—
M'em eus eur melezour ardant,
Eme ar sorcerez mechant,
Hac a raï da Siffroi güelet
Ar pez n'en deo qet c'hoarvezet.

—
Pa voe sur demeus e affe,
E yas joaüs ebars en kær ;
Ma voe gant ar C'homt recevet
Gant calz a joa hac a respet.

Neuze en tennas a gostez
Da c'hout outan ar virionez
Var ar sujet eus e bried ,
A rent e galon contristet.

Golo a lavaras dezàn :
Ne douetit qet , emezàn :
Demeus e infidelite ,
A zo prejudic d'ho pue.

Ouspen, eme an den mechant,
Me anavez eur vreg vaillant,
A zisqüezo en ho presanç
Qement zo grêt en hoc'h absanç.

Siffroi neuze ouz e glèvet,
A zo contantet e speret,
Evel darn eus ar gristenien
O tont da gredi sorcerien.

Monet a rejont assambles
O daou da dy ar sorcerez,
En eun toul dindan an douar,
Elec'h ne voa nac eol na loar.

Ar sorcerez a allumas
Diou c'houlaouen gaër a goar glas,

Leiz eur bezel demeus a zour ,
Laqat ennàn eur melezour ,
E ra dezàn teir güech guelet
Ar c'heguiner gant e bried.

—
Neuze ec'h ordren da Golo
Da vont d'e laqat d'ar maro ,
Hi hac e mabic Benoni ;
Ro dê ar maro a guiri.

—
Golo sur demeus e affer ,
A zistroas joaüs d'ar guêr ,
A lavaras d'e vaguerez :
Grêt ar vech-mâ eus ar Brincez.

—
Roet e setanç gant e fried ,
Evit ma vije distrujet :
Hi hac he mabic Benoni
A varvo sur em fantazi .

—
Eur plac'h yaouanq a voa en ty ,
Eur verc'h dezi o servichi ,
Touchet eus a gompassion ,
A yas da gavet an Itron .

—
Allas ! emezi , va mestrez ,
Grêt ar vech-mâ eus ho puez !

Deut ê ar setanç gant Golo
Evit ho laqat d'ar maro.

—
Lavarit din , va mignonez ,
Petra vo grêt d'am buguel qèz !
Allas ! va mestrez , emezi ,
Mervel a rai , qercoulz ha c'houi.

—
Va mignonez , mar am c'heret.
Grit eur blijadur em reqet :
Digassit din liou ha paper ,
Evit ma scrisin eul lizer.

—
Evit ma scrisin eur billet
Da laret adieu d'am pried ;
Pa vezo Golo o coannia ,
C'houi ello donet davintâ ,
Hac e deuler em c'habinet :
Eur c'houlz benac e vo cavet .

—
Adieu , emezi , va fried ,
Me ya d'ar maro en ho reqet :
Biscoas ne meus gret resistanç
Da souffri d'hoc'h oboissanç.

—
Rêi a eure an Intendant
Da zaou vevel commandamant

En eur c'hoad monet d'o laza ,
Ha da zigas o zêod dezâ.
Sevel a eure qent an de ,
Ha cassa gantân an daou den-ze.

—
Pa voent êruet er prison ,
E voe divisqet an Itron ,
E rojot dezi var e zro
Eur gos vantellic d'e golo.

—
Pa voant êru ebars er plaç ,
Unan a den e gontel noas
Evit laza e Benoni
Voa etre e divrec'h ganti.

—
Ne doa lavaret guer ebet ;
Neuze e commanças prezeg ;
E za d'an daoulin diraze
D'o supplia, en han' Doue ,
He laza qent eguet e buguel ,
Ne renqje qet diou vech mervel.

—
An daou zervicher gant truez
A lêzas gante o buez ;
Ha goude o zrugarecât ,
Ec'h antreas don en eur c'hoad.

En eur rivier, pa dremenias,
Diamant Siffroi a daulas
Da redec gant an dour coulant,
Pa voa caüs demeus e zourmant.

—
Evit, emezi, n'am bo qet
En hep feçon poan o velet
Ar merc-se eus hon union
Epad hor separation.

—
An diou nôs qenta a so bet
Dindan eun derven o cousqet,
Hep souffri na poan nac anui,
Nemet damant d'e Benoni.

—
Eun druez a voa e c'hlêvet,
Pa en em gavas dilêzet.
Allas ! emezi, va buguel,
Er vech-mâ e ranqi mervel.

—
Güerc'hez Vari, petra a rìn !
Ne zeus mui a lèz em peultrin ?
Ne denn gantàn nemet ar goad !
Ne gav mui ur strill a lèz mad !

—
O va Doue oll-buissant !
Ho'pet soign eus an innocent ;

Roit dezàn ar mân da zêbri ,
Vel ma roit d'ar malvrini.

—
Neuze e tisqen ar Verc'hez
Er c'hoad da gavet ar Zantez ,
Da zigass dezi eun heizez ,
A voe d'ar buguel maguerez.

—
Qemerit ho mabic christen ,
Ha deut da guichen ar feunteun;
Cetu aze dêc'h eun heizez
A vo d'ho puguel maguerez.

—
Ar bleizi, al loened mechant
A voe dezi oboissant :
Bembdez e teuent d'e enori ,
Ha da renta bizit dezi.

—
Er c'hoad e voa eur porc'hel güez
A deue d'e güelet bemdez ,
Da durial an douar dezi ,
Da gavet qeler da zêbri.

—
Pa voe an daou vloas tremenet;
Eun Æl a zo deut d'e güelet ,
Hac a ro dei eur groas arc'hant ,
Hac eur grucifi olifant.

Courach, va merc'h, na scuizit qet,
Eun deiz e viot delivret :
Preparet eo ar gurunen
A yêlo eun deiz var ho penn.

—
Pa voe ar pemp bloas tremenet,
Da oùela eo en em laqet ;
Var e daoulin dirac ar groas ,
Evellen outi e comzas :

—
Penos , emezi , va Doue !
Hac er c'his-màn e chomin-me !
Ha ne dê qet avoalc'h pemp bloas
Da veza bet er poanniou bras ?

—
P'am be tânet hoc'h ilisou ,
Ha ranverset hoc'h auteriou ,
Em bije ho coler appezet
Gant an daëlou a meus scuillet.

—
Petra , va Doue , a meus grêt
Da veza crenn abandonet ?
Dija e meus ancounac'hêt
An usach am boa da brezec ;
Mes muia tra a gresq va foan ,
E zeo va buguelic bian.

Ar grucifi, dre viracl bras,
Evellen outi a gomzas;
Ha me va merc'h, petra meus grêt
Da veza ous eur groas staguet?

Güir eo ho mab agresq ho poan;
Va hini n'en dê qet bian,
Güelet va Mam, Yan, Madalen,
Rannet o c'halon em c'hichen.

Cetu ar Zantez consolet
Gant ar voez a Zalver ar bed;
Ne c'houlen mui nemet poaniou,
Hac ar c'hruella tourmantchou.

Pa voa eun devez an Autrou
O sellet eus e baperou,
Ec'h êruas gant ar billet
E devoa scrifet e bried.

Ne ouffe den consideri
E c'hlac'har e velanconi
Tost e voe d'e galon ranna,
Pa lennas an tam paper-mâ.

Siffroi n'en deus mui a repos;
Na ell cousquet na deiz na nôs,

Gant eur voez a lavar dezâ :
Te zo eun den ar c'hruella ;
Te c'heus lazet da vab ena ,
Ha Drogan ha Genovefa.

En em laqat a ra express
Da vont d'ar chasse eun devez ;
Ha ma rancontras eun heizez
En rentas en coad ar Gomtez.

Er c'havarn eo en em dec'het,
Adréen qein ar Zantez cuzet ;
Siffroi a voe estonet bras,
Form eur femelen pa velas.

Pa velas form eur femelen ,
Hac eun eizez en e c'hichen ,
Eur voez a lavaras dezân :
Siffroi, Genovefa houmàn.

Perac oc'h aze er guis-se ,
Er form-ze gant al loened goue ?
Me zo eur vreg eus a Vrabant ,
A zo sez vloas zo en tourmant ;
A zo sez vloas zo retiret ,
Gant aon rac coler va fried.

Greg a Vraban, din leveret
Ac'hanoc'h-hu pe hano a ret ?
Genovefa e voan hanvet ,
Eur Palatin voa va fried.

—
Cri vije'r galon na vouelje,
Tost d'ar c'havarn nep a vije
Güelet ar Prinç hac ar Brinces
Ha semplet o daou assambles.

—
Ha pa voant o daou disemplet ,
Ar Prinç goulen eus e bried :
Pelec'h e mân ar c'hrouadur
En deus eun tad qen dinatur ?

—
Siffroi, beo ê, dre c'hraç Doue :
Cetu e vaguerez aze...
Incontinant pa zistroas ,
En e c'hichen en er c'havas ,
Hac eun dornad qeler gantâ
Da rîi d'e vam evit leina.

—
Ordren a ra d'e vevellou
Mont d'ar guêr da vit habijou ,
Hac eur c'haros eqipet mat ,
Evit donet prest d'ho c'herc'hat.

Bevet o deveus assambles
Ur bloa gant calz a zantelez.
Genovefa a zecedas,
Ar prinç hac e vab a chommas.

—
Ma ejont o daou assambles
Da dremen ar rest o buez
Er plac ma voe Genovefa,
D'ober pinijen ar vrassa.

—
Genovefa, ni ho suppli
Da gavet sònj ac'hanomp-ni;
Troit divarnomp an teir goalen :
Brezel, qernez, hac ar vocen.

Amen.

E MONTROULEZ,
E ty LÉDAN, ru ar Pave.